

11698

№ 57

p_K59A_006028

31.V.1907 г.

/според клеймо на плика/

Сладка женице,, както виждаш живота на истинските артисти не е тъй за завиждане, но този живот, който живеят артистите от Народния театър. Говорил съм ти много, много пъти, но не намирам за излишно още единъж да ти кажа: нашето място не е в Народния театър, ний рано или късно трябва да се махнем от него и да си основем свой. Това ще стане и то не по-късно след 3-4 години; сега ще стане, когато аз вече зех да се чувствавам здраво на краката си, сега, когато ще заговоря с истинският си глас и с настоящите, положителни знания. С теб заедно, с теб, толкоз талантива и интелигентна сила!... че ние бихме обединили около себе си цвета на драматическите /актьорски/ сили в България и бихме допринесли в стените на изкуството много повече, отколкото сега - в Нар. театър. Тази идея ме яде от десетина години, яде ме сега и денем и нощем и ако ти ми се притечеш на помощ ще видиш какво нещо би се постигнало. Най-възможното осъществяване на тази идея, в широката смисъл на думата, е възможно като се направя ~~тук~~ такава труппа на акционерни начала. Аз имам цял проект по това, който ще обработя тази зима тук. Но... Засега стига по това. Аз само искам да ти напомня, че между артисти, каквито са нашите, друг живот и други отношения не могат да съществуват и затова ти си гледай работата, "хотя бы и свет пропадай!" Пиши ми за вървежът на репетициите ти. Аз в последното си писмо ти писах доста неща, а главно за твоето пътуване: сичко е в парите. Ако набереш 150 лева те ще стигнат за идване и връщане, като, разбира се, ти изпратя оттук билет. За тази цел трябва час по-скоро да ми изпратиш 150 лева и да ми определиш точно в кой ден - число ще тръгнеш, защото тази дата - на тръгването ти ще бъде от-

белязана в билета. Щом тези две условия ти изпълниш, аз ще повярвам, че ти най-късно след 18 дена ще бъдеш в прегръдките ми; иначе, мило ми гълъбче, иначе... не ми се вярва. А пък да знаеш, колко ми се иска да дойдеш!! Може би ще задължеем с още няколко стотин лева, но що от туй, млади сме, пък освен туй тъкмо сега ни се иска и на двама да си пожевеем, а пък живота, истинския, сладкия живот пари коштува, затова защо и ний с целия си фукарлък, да не му поотпуснем малко край!?!...

Зарежи сичко, само гледай да играеш добре, а останалото само ще си дойде. Поискай пари от Малинова, та ако няма, то от Н. Кривошийков, ако и той откаже, което никак не вярвам, тогава ще се помъчиш да направим следущето. Нашите две заплати правят 457 лева чисти, от тях ще ми пратиш 150 лева за пътен билет, остават 307 лева. С тези 307 лева тук ще за един месец ние ще прекараме доста добре. Но от тези 307 лева ти най-малко 50 лева ще похарчеш за туй, онуй, и за из пътя, така че ще останем с 200 - 230 лева най-много. Това едно. А второ: ти навярно имаш още пари от отделените за път, нали така ми пишеш поне; и още, навярно имаш 70-тех лева, които отделихме за Софийската полица, която е моя и на Щърбанов, ако тези пари наистина сме отделими, ти можеш спокойно да ги употребиш за нуждите в къщи, а полицата, срокът на която е на 10 дни, Щърбанаве ще я промени и ще внесе само той 20-30 лева; Кирчо ще уреди това, защото е в неговата банка. А ако не сме отделили никакви пари за тази полица /цялата е 150 л = 70 л са мои и 80 лв са Щърбанови/, тогава остава да направим първата комбинация, като у дома оставиш на майка 30 - 40 лева и ония от Мина 60, стават 100. С тези сто лева те ще прекарат дни, кое на версия, кое с пари. Остава кирията. С кирията малко ще се позакъснее, ако може, разбира се, ако ми не може,

плати преди сичко нея, та от хлебар, бакал и касал нека да земат на версия. И в такъв случай ако от нийде не намериш пари и видиш, че именно само тези 150 лева пътни пари ще те объркат, ти можеш да направиш следущото, опитай го. Иди с някого, например с Кирков, при Лиячев и му искай 150 лева за три месеца. Той като види Киркова, когото много добре познава и като чуе, че си моя женица, това ще стори с първа дума. Даже, аз мисля, първо и първо до него се опитай, че тогава се обърне към Малинова и Кривош.

Сичко това аз, мило ми пиленце, го говоря, само и само да те улесня в намирането на пари, с които да дойдеш при мен, при мен, мое хубаво, чистичко гълъбче. Да прекараме 2 1/2 месеца заедно тук, далеч от сичко мръсно. българско и трупенско, да си потивеем, па макар и на трите дена хляб да ядем - както казваш ти.

Понеже не знам точно колко пари са ти останали, затова тъй неопределено говоря. Но милото ми момиче ще разсъди, ще сметне и вярвам, че след 18 дена ще бъде в обятията ми, пиленце мое, сладко! Обичам си те аз тебеее! Обичкам си те! Па както щеш вече!

Забравих едно: ти нали пазиш 80-тех лева за общата полица в Народ. банка? Полицата на Своб. театър? Нали? Отговори ми!!... Срокът и е на 5 дни, значи един - два дена преди ти да тръгнеш. Отговори ми непременно на този въпрос.

Понеже времето минава, аз искам пак да те предупредя: земи си сичко, каквото ти е нужно за теб лично, до най-малката дреболия, защото тука сичко е безобразно скъпо. Също не забравяй да искаш от Въжаров да ти даде да подпишеш поне 3-4 ведомости, понеже няма да те има в София през лятото. Днес писах на Въжаров да се помъчи да ми издаде заплатата 3-4 дена по-рано от пър-

во число, за да можеш ти да ми ги изпратиш навреме и тъкмо на първо число тук да ги получа. Иди при него и му сондирай мнението, той не вярвам да откаже. Ако ти даде заплатата ми на 27 или 28, та задръж от нея 50 лева и ми изпрати само 200 лева, но пари за път - 150 лева - ти трябва да се помъчиш да ми изпратиш още щом получиш настоящото ми писмо. Като отидеш с Кирков при Лиячев, аз вярвам, че само с твоят подпис Лиячев ще ти даде 150 лева, и този час ги изпрати.

А на мен, мило ми пиленце, донеси едно шише ракия, около 1 кило и 10 кутии папириси от II качество Ставридис. Сичките папириси ги изсипи в едно, било вестник, било в шапкевата кутия ги тури, но когато дойдеш на сръбската граница - Цариброд - да ги носиш в джобовете си и в ръка, а шишето с ракията може да си стои във вагона с провизиите в някоя кошница. Същото ще направиш и на унгарската граница - Землин - там ще ти земат паспорта в вагона и ще слезеш да си го земеш след малко на перона, дето ще идат сички. Аз вярвам, че по пътя се ще си намериш било някой турчин търговец, било българин или пък друг, който ще ти услужва. Секи път се случва компания. А за пътят през който ще минеш, тия дни подробно ще ти напиша една програма и ще ти я прата.

Сега за театра.

Преди 5 дена се получи отговор от Импер. театри, в който се казва, че изрично никому не се позволява да присъствува на репетициите, така и на мен - по принцип - не могат да ми позволят. Ще ме допускат само на генералните репетиции, за което ще искам специално разрешение. И понеже в отговора нищо не се споменуваше за туй, че ми е позволено да посещавам и представленията им безплатно, то отидохме с г. Шишманов в управлението и като се разправихме излезе, че за да ме пускат свободно, безплатно на

представленията, трябвало агенството да напише специално писмо. А пък в първото писмо имаше и това, дявол да ги земе, защо само протакат работата. Ама ха де! Формалисти и туй то. Но работата е в това, че агента остана докачен от този безобразен отговор на интенданството и ме съветва да не искам никакви свободни билети, а гордо да ги пренебрегна и да не се ползвам даже и от правото да ходя на генералните им репетиции. Аз сега съм в недоумение, не знам какво да правя, кое да предпочета: интереса или гордостта! Ще си помисля, обаче и ще реша.

А с Дойчес театър работата е чудесно наредена. Днес напр. заедно с г. Орошаков - бълг. студент, ходихме в театра, там ни разведоха из сцените на двете отделения: Каммершпийле и другото - общодостъпното. Каммершпийле е много малък та, аз ти го описах вече, но и сцената е колкото на Славянската беседа. Обаче онази на общодостъпния театър, сцената е като на нашия Нар. театър. И двете са въртящи, както в Художествения. Приемат нещо като директор на българския театър и ми отдават чест, като на желан гост. Жално, че самия директор - Райнхардт - го няма сега в Берлин, а е с част от трупата си в Бреслав на гастрол. Каммершпийле ще го затварят на 8 т.м. на 26 май наш стил, а 8 юни техен стил, но Общодостъпният театър от Дойчес театър е бил ангажиран от друга трупа и ще играе почти цяло лято - в него ний ще ходим винаги.

Тази вечер отивам на "Аглавена и Силезета" - в Каммершпийле

На Райна едвам вчера намерих пансион: стая, много хубава, храна, пиано, без осветление и пране, за 100 марки, значи 125 лева наши пари. Досега се ми беше бreme. При Дойчес театър има драм. училище, същата дирекция. Вероятно Райна там ще я настани. Но, разбира се, от септемврий, дотогава ще учи езикът. Ах, този език! Не можеш си представи, колко е мъчен, каква скука,

каква тягота изпитвам с него. Но мъча се сичко да преодолявам, като знам защо съм дошел тук. Идва ми понякога да си зема главата и да замина за Русия, но немският, немският език ти е необходим, момче, той ти е нужен, като хляба и водата - изеднаж тези мисли ме налегнат, и аз пак се успокоявам. Труд, труд и нищо повече. Сичко аз в моя тежък живот съм го достигнал с неуморим труд, със самоотверженост и вяра. Аз това знам - това върша. За сега довиждане, сладка ми женице. Цалувам те силно, страстно, диваненце?! тий че устата ти да посиняет от хапаници! Разбра ли, ~~диваненце~~ Цалувка на Оличка и поздравя домашните.

Прочитай ми писмата по няколко пътя и ми отговаряй точно на въпросите, за да не те питам по 10 пъти за едно и също нещо. Сичките ти писма получавам много редовно.

Вечно твой Няся.